

TENDÈNCIES

Un teixit amb composició 2.0

L'avinguda de Fleming va aparèixer el 22 de desembre de l'any passat guarnida amb motius nadalencs fets amb mitja i ganxet. Era la primera acció urbana a Lleida d'un grup de knitting, les noies de la Guerrilla de Gilda. En un any, han proliferat els grups de teixidores a la província acompanyant la tendència creixent a fer les coses un mateix i amb art. Entenguem aquest nou món del *made it yourself* que naix i es desenvolupa a les xarxes socials per acabar fent-se un espai a la realitat.

TEXT: LORENA METAUTE FOTOS: MIKEL ARISTREGI

LLEIDA. Algunes components de la Guerrilla de Gilda, teixint en un bar.

És un fet que proliferen les iniciatives socials centrades en la tradició, que recuperen l'essència de les coses i les emocions, se centren en el treball artesà, manualitats, desenvolupen la creativitat individual i la col·lectiva, perquè, molts cops, aquestes pràctiques es fan en grup. És una manera de reforçar les relacions personals, de sortir de la bombolla individualista en què sembla que vivim tots plegats. Parlem d'iniciatives com els mercats de les Puces, on la gent aporta objectes i roba que ven o intercanvia amb d'altres ciutadans i dels diferents mercats artesans. També ens referim a l'augment de tallers com sabons, conserves i d'altres manualitats que imparteixen des de padrines a joves emprenedores i curioses. Tot això forma part d'un fenomen internacional anomenat *handmade* (fet a mà) o *do it yourself* (fes-ho tu mateix). La majoria de persones que segueixen el moviment, que ha crescut i s'ha expandit arreu gràcies a internet, dels blocs i xarxes socials, són dones i s'autoanomenen *crafters* (terme anglès que es refereix al qui elabora). Una activitat que ha tingut més embranzida i s'ha establert en diferents ciutats espanyoles, capitalitzades per Madrid i Barcelona, és la del *knitting* i el *crochet*, un anglicisme, el primer, i gal·licisme, el segon, amb què es coneixen el *revival* de la mitja i el del ganxet, respectivament. A la província de Lleida hi ha tres grups de dones que es reuneixen puntualment en cafeteries i d'altres espais públics per teixir i compartir dubtes sobre aquesta activitat. Així mateix, organitzen accions urbanes com la que van protagonitzar les noies de la Guerrilla de Gilda (de Lleida) el Nadal del 2012. Van treballar durant mesos per elaborar cors i d'altres elements de mitja i ganxet que van acabar guarnint una part del mobiliari urbà de Fleming. "Un regal per a Lleida, una manera de treballar en equip amb un objectiu que és fer somriure i donar-nos a conèixer", explica una de les impulsores de la Guerrilla, l'Esther Riba, que assenyala que "hi va haver reaccions de tot tipus, però el que generalment sorprenia la gent és que ho féssim sense remuneració econòmica ni per cap motiu reivindicatiu. Això avui dia és una cosa estranya".

Balaguer també compta amb un grup de *knitting*. El Club de l'Agulla és potser un dels més veterans de la província, ja que fa més de dos anys que una desena de dones es reuneixen cada dilluns al matí en un bar cèntric de la capital de la Noguera per teixir mentre fan un cafè i peten la xerrada. La iniciativa, en aquest cas, la va prendre la Teresa Teixidó, propietària de la botiga de llanes situada just davant de la cafeteria-punt de trobada. I del més antic, al més nou, el que la Isabel Asensio ha creat recentment a Mollerussa amb vocació comarcal. "La idea és que no hi hagi un punt

Entrevista a Susanna Escolà

Fisioterapeuta

"S'HA DE PARAR CADA 30 MINUTS"

Quins són els riscos que corren els qui fan ganxet o mitja?

La pràctica del ganxet o mitja té en comú la postura, pel que fa a fisioteràpia. És una pràctica titllada de relaxant, i ho és psíquicament, però a la vegada implica una sèrie de riscos per a la salut. Es fan moviments repetitius amb l'esquena encorbada, sovint amb elevació de les espatlles, els braços en flexió i inclinació de cap i coll endavant de forma mantinguda. La inclinació del cap provoca un augment de tensió a la zona suboccipital, a la base del crani, cosa que pot ocasionar mal de cap, vertigen i altres problemes. Treballar amb les espatlles aixecades podria desencadenar una tendinosi a nivell de l'espatlla. Pel que fa a la zona dels avantbraços, com que es treballa sempre en flexió de canells, hi ha alteració de la musculatura que va del colze al canell i els dits, cosa que provoca tendinitis o tendinosi. Moltes d'aquestes lesions són equiparables a les provocades per les noves tecnologies: mòbil, ordinador, tauletes... La postura és molt similar i els moviments repetitius.

Com es poden evitar aquestes lesions?

Es poden minimitzar seguint una pauta d'exercicis, a més de ser conscients de la postura mentre treballem. Un cop cada 30 minuts s'hauria de descansar i fer una pauta d'exercicis d'uns dos minuts. Es tracta d'estiraments suaus i senzills de cap, coll, esquena, espatlles i canells. Estirar els braços cap a dalt i enrere per estirar l'esquena. Moure el cap endavant i als costats i les espatlles, fent elevacions i descensos, rotacions endavant i endarere. Estirar el cap amb l'ajuda de les mans; moure les mans fent rotacions de canells i estirar la musculatura de l'avantbraç.

FRAGA. El grup de lectura i teixidores de la biblioteca de Fraga.

de trobada fix, sinó que ens anirem movent pels diferents municipis de la comarca del Pla d'Urgell en un intent d'estrènyer relacions i conèixer gent", explica la Isabel. La Rebel·lió de les Llanes, com es diu el grup de *knitting* de Mollerussa, es va reunir el gener passat per primer cop a la botiga Entre Bambolines. La intenció és trobar-se l'últim diumenge de cada mes al matí. Com la resta dels grups citats, la manera d'assabentar-se de les *quedades* es a través de les pàgines de Facebook (<https://www.facebook.com/Larebeliodelesllanes> i <https://www.facebook.com/laguerrilladelgilda>) o bé, a través de Newsletters que fan arribar les que gestionen la part digital de l'organització. Efectivament, tot i aprofitar i beneficiar-se de la immediatesa i la projecció de les noves tecnologies, el boca orella també ajuda a fer gran la família del *knitting*. Un exemple de cada cas és la de la Paula, una noia argentina que fa relativament poc que s'ha sumat a la Guerrilla. "Vaig venir a viure a Lleida i volia formar part d'un grup així, primer perquè sempre m'ha agradat, i segon, per conèixer gent. Així que en vaig trobar un a Saragossa, estava disposada a anar-hi un cop al mes, fins que vaig veure que una de les noies de la Guerrilla va fer un comentari al Facebook i se'm van il·luminar els

ulls! També n'hi havia a Lleida!", explica la Paula sense parar de fer ganxet. La Gemma, per contra, va arribar a la Guerrilla del Gilda a través d'una companya de feina, que n'hi va parlar al saber la seva afició a la mitja. Mentre fan la seva labor i berenen en una cafeteria de Lleida, organitzen la propera acció urbana. La llana que utilitzaran els l'ha cedit Lanás Stop, marca que, com la resta del sector, veuen en aquest ressorgiment de la tradició una bona oportunitat promocional i de negoci, per això no dubten a fer enviaments de caps plenes de cabdells de llana per que duguin a terme exhibicions com la del Nadal passat a Fleming o bé la que està al caure i que els lectors podran contemplar en breu a Lleida. L'Ana, propietària de la botiga La Troka de Lleida, assegura que en un

any les vendes de llana han augmentat més d'un 20% i la creixent demanda de fer cursos l'ha portada a organitzar-los a la seva botiga. D'altra banda, i de manera gratuïta, ofereix assessorament a les seves clientes que cada tarda es reuneixen a la botiga per passar l'estona fent labor. "N'hi ha de totes les edats, des dels 15 anys fins als 80", diu l'Ana.

La venda de llana a Lleida ha augmentat més d'un 20% en un any i creix també la demanda de cursos

Les converses de les noies de la Guerrilla i de la Rebel·lió de les Llanes són variades. "Quan ens reunim, gairebé no avancem gens!", diu divertida la Marta, que continua: "perquè mirem què fa l'altra i consultem dubtes, i ens passa l'estona". Algunes, com l'Esther, porten una llibreta on apunten els patrons de noves creacions, inventades. Com ara, per exemple, *amigurumis* amb forma de maduixes i cactus. Els *amigurumis* són ninos, en general, tot i que es fan tot tipus de formes a partir de ganxet.

Per moltes de les *crafters*, el que fan és un entreteniment. Fan mitja per passar una bona estona, relaxar-se i fugir de l'estrès diari, però per a d'altres, l'afició s'ha convertit en un petit negoci, com és el cas de l'Esther i el seu l'Atelier de l'Obi. "Vaig començar penjant fotos del

ACCIÓ URBANA.
Per Nadal, la
Guerrilla de Gilda
va guarnir
Fleming.

LA GUERRILLA DEL GILDA

La clau del moviment

INTERNET, L'ALIAT PERFECTE DE LES CRAFTERS

Un dels motors principals de l'expansió i popularització del moviment *crofter* ha estat internet. Per algunes amants del fet a mà, fins i tot, és la plataforma del seu negoci. A través dels blocs i les xarxes socials es comparteixen coneixements sobre el teixir i d'altres activitats creatives, i també promocionen els productes. Algunes de les *crafters* i *bloggers* de referència, com ara la Gemma Adeva, que ha creat la marca Wasel Wasel, compten amb centenars de seguidors. La Gemma fa, fins i tot, cursos on-line (gratuïts i de pagament) com la Laia, de Craft and Artists. La Gemma explica que va començar a teixir com una afició i actualment és la base dels seus ingressos. Les *bloggers* de referència que recomanem (vegeu el quadre de la dreta) coincideixen que tot comença fent un bloc per compartir amb els amics i la resta de *crafters* les creacions pròpies i la demanda de productes (sempre personalitzats) va en augment fins a incloure una botiga on-line. Generalment són negocis en què una sola persona s'encarrega de fer-ho tot: elaboració del producte, fotografies (a baix, la Gemma fotografiant una de les seves creacions per penjar-la al seu bloc), disseny gràfic i web, així com la promoció. La cosa canvia quan es fa el salt de la xarxa al carrer.

En ciutats com Barcelona i Madrid hi ha centres de reunió que són meitat botiga (on es pot trobar matèria primera) meitat seu de tallers i grups de treball. Una de les impulsores del moviment *crofter* a Barcelona és la Duda, nom que també reben les teixidores que duen a terme accions d'*urban knitting* a la ciutat comtal. A Madrid, la botiga indispensable és la Blackoveja, on la Merche Grossomodo ha inventat noves aplicacions a les manualitats tèxtils. Organitzen tallers de comiats de soltera, durant els qual les amigues creen, per exemple, una vànova de *patchwork* que després s'emporta la núvia. Si en volen saber més, no dubtin a visitar els blocs recomanats.

Recomanem visitar

www.waselwasel.com
<http://blackoveja-blackoveja.blogspot.com.es/>
<http://craftbycat.blogspot.com.es/>
<http://atelierobi.blogspot.com.es/>
<http://ceciemperatriz.blogspot.com.es/>
<http://craftandartists.blogspot.com.es/>

GEMMA ADEVA

MOLLERUSSA.
El més recent és
el grup de la
Rebel·lió de les
Llanes.

que feia a les xarxes i els coneguts demanaven que els fes un coll, un barret, etc. Gratis, és clar! I això requereix una inversió de temps i diners! (Un cabdell de llana bona val uns 9 euros.) Així que vaig fer el bloc i venc per encàrrec". La majoria passen una o dos hores teixint al dia, n'hi ha que combinen la labor amb mirar la tele i parlar pel mòbil fins i tot! Però d'altres, com l'Elena o la Belén, asseguren que no poden fer una altra cosa a l'hora. "Em descompto!", diu l'Elena qui, a més, destaca que "fer aquestes labors és gratificant, perquè fas alguna cosa amb les mans, creativa. Començar i acabar una labor, superant entrebancs i dubtes que sorgeixen pel camí, dóna molta satisfacció!", diu. Tot i que sigui una cosa, en principi, relaxant, la Belen, que fa uns mesos que s'ha iniciat en el *knitting* i el *crochet*, apunta que "jo em poso tensa totalment, em fan mal les cervicals, suposo que perquè de moment sóc principiant i no sé ben bé el que he de fer". Tot i que ens ensenya uns *amigurumis* perfectes i preciosos que va aprendre a fer amb tutorials per internet.

D'altres grups combinen el teixir amb la lectura, com fan des de fa dos anys a la biblioteca municipal de Fraga les noies de Tejiendo Lecturas. Mentre una llegeix poesia, la resta aprèn a teixir. Entre els tallers que han organitzat i que es poden veure a <http://tejiendolecturas.blogspot.com.es> destaca, per exemple, l'impartit per l'Àngela. Va ensenyar a fer un tapet a partir de samarretes velles tot retallant la tela amb una mida adequada per fer ganxet. Una vintena de dones es reuneixen cada dimecres de 17.00 a 18.30 hores a la biblioteca i juntes també han organitzat algunes accions urbanes, com ara guarnir la façana del Palau Moncada de Fraga (seu de la biblioteca) amb motius nadalencs, entre d'altres.

Iniciació

KIT DE PRINCIPIANT, EL QUE CAL SABER

Per a aquelles persones que vulguin iniciar-se en la pràctica del ganxet i el punt, ja sigui seguint algun dels cursos on-line que trobaran als webs recomanats en aquest reportatge, o bé sumant-se a algun dels grups locals com la Guerrilla de Gilda (a Lleida), el de Mollerussa, Balaguer o Fraga, haurien de començar amb llana gruixuda i les agulles corresponents (a la imatge apareixen a la funda, a sobre de la revista), i l'anomenada agulla llanera per acabar la labor. Les agulles de llana segueixen una numeració, sabran quin número d'agulla comprar perquè a l'etiqueta de la llana ho indica. Més endavant, amb la pràctica, podran començar a adquirir d'altres agulles específiques segons la labor. Les agulles circulars són de mitja per fer labor sense haver de cosir, per tant per teixir en circular (colls, mànigues, cossos de jerseis, barrets...). Les peces petites de colors són marcadors de voltes de ganxet. Es posen per indicar que allà has acabat la primera volta, en cas que sigui necessari comptar-les. Hi ha agulles per fer mitja, punt, tricot i *knitting*. Una novetat és que es poden comprar agulles lluminoses, tot i que qui les ha provat posa en dubte la seva utilitat ja que es treballa a 40 cm de les agulles i la llum s'esvaeix. Si s'hi animen, ja ho saben! Tot un món per descobrir.

BOTIGA. L'Ana, de la botiga la Troka de Lleida, ajudant una clienta.

Entrevista a **Rosa Pérez**

Professora de Psicologia Social de la UdL

“ÉS UN OASI PER AL CERVELL”

A què es deu que es creïn aquest tipus de grups de treball centrats a teixir?

Hi ha una necessitat humana de viure en grup, des que naixem tenim aquesta necessitat de sobreviure entre els altres. D'una banda, el grup omple la necessitat social de sentir-se part d'un espai social i, amb l'excusa de teixir, s'obre una porta a cobrir també necessitats afectives. Per molt que connectem a través de les xarxes i internet amb milers de persones, quan tanquem l'ordinador estem sols. Els grups de knitting entren dins de la tipologia de grup instrumental. És a dir, teixir i fer ganxet és el que uneix, però és una via per compartir i conèixer gent, mentre teixeixes comparteixes preocupacions i experiències. En aquestes trobades col·lectives hi ha elements d'automotivació i motivació grupal, es compara la feina i t'ajudes les unes a les altres. El grup no em valora per com sóc si no pel que faig i això ens ajuda a integrar-nos, tot i que, després, la meua manera de ser determinarà que pugui establir una relació personal o no.

Les xarxes socials al servei de les persones.

I tant. El que es fa és utilitzar la immediatesa de les xarxes socials per crear un grup, virtual primer, i després presencial. La tecnologia ens ha portat a anar molt ràpid en alguns aspectes però ens ha deixat buits de relacions, sentiments i afectes. Internet permet, d'una altra banda, que ja no hi hagi gent amb aficions “rars”, per dir-ho d'alguna manera, perquè per exemple, poses que t'agrada teixir i acabes trobant un bon grapat de gent amb la mateixa afició i fas pinya. Això, si s'hagués de fer boca a orel·la, seria impossible que hagués agafat aquesta embranzida arreu. A més a més, el que es fa amb aquest tipus de grups és el que abans feien les nostres mares i àvies quan anaven a comprar o sortien al carrer a prendre la fresca, que parlaven amb les veïnes i tenien un espai social compartit.

Com diu el tòpic, tot torna. De fet, tot el vintage ara és moda. Per què passa que una cosa com teixir, que abans era ranci i de padrines, ara és tendència?

És un fenomen creixent, els elements innovadors. Un dels avantatges dels moments de dificultats, com el que vivim, és que s'aguditzava la creativitat i la imaginació. Per això ara proliferen els moviments creatius i innovadors d'autoabastiment. La gent no valora tant allò manufacturat com el que és artesà. És veritat que la tècnica de la mitja o el ganxet és antiga, una eina tradicional, però el producte que es fa avui dia és innovador. Es tracta d'un moviment d'innovació, com es coneix quan una minoria mou una majoria.

Per què creu que hi ha la necessitat de fer blocs i grups a les xarxes per exposar la feina feta, o fins i tot fer accions d'urban knitting en plena ciutat?

Mostrar el que fem dóna valor al treball. Som una societat expositora, volem fer paleses les nostres capacitats. Tenim la necessitat de ser avaluats socialment. És el mateix motiu que fa que els alumnes s'esforcin més quan saben que el treball encomanat serà avaluat per la professora.

Què aporta, a nivell psicològic, la pràctica del ganxet o la mitja?

Totes les activitats instrumentals disminueixen els elements d'estrès. Com es diu, l'energia ni es crea ni es destrueix sinó que es transforma. Doncs quan un va sobrecarregat d'energia, què passa? Necessita fer massa, alguna activitat que impliqui tocar alguna cosa. Hi ha gent que cuina, surt a córrer, pinta... I fer ganxet o mitja és una activitat instrumental que permet treure'ns l'energia que ens sobra. A més, el fet d'haver d'estar concentrats en moviments repetitius no em permet pensar en res més, configurem una bombolla on la meua ment descansa. Dono un oasi al meu cervell, que es passa tot el dia funcionant a mil revolucions.

